

A cégtemetőkkel szembeni fellépés eszközei és eddigi eredményei

A gazdasági válsággal egyidejűleg nőtt azon fizetés-képtelen cégek száma, amelyek tulajdonosai nem voltak érdekeltek a gazdálkodó szervezet reorganizációjában, inkább a gazdasági tevékenység folytatását a cég eszközeivel, készleteivel, megrendelőivel egy újonnan alapított gazdasági társaságban képzeltek el. Ehhez azonban a „rég”i cégtől és annak iratanyagától meg kellett szabadulni végelszámolási, kényszertörlési, illetve felszámolási eljárás során, amely feladatot az erre specializálódott cégtemetők vállalták el, némi ellenszolgáltatás fejében. Mivel a cégtemetők tevékenysége a büntető jog által nehezen szankcionálható, ezért a velük szembeni fellépés elsősorban a NAV adóügyi szakterületére maradt.

A cégtemetéssel kapcsolatos fogalmak

Annak érdekében, hogy a bevezetőben írt jelenséggel szemben a NAV fel tudjon lépni, illetve a cégtemetők és megbízók elektronikus szűrése megtörténhessen, meg kellett határozni a kulcsfogalmakat. A NAV cégtemetőnek tekinti az olyan személyt vagy társaságot, amely nagy valószínűséggel nem felszámoló, és nagyobb számú gazdasági társaság került az érdekeltségébe, illetve ezen cégek jelentős része nem „élő” állapotokú, vagy adószám törléssel érintett. Eltemetett cég a cégtemetők érdekeltségébe került olyan cég, amelynek a cégtemető nem alapítója. A megbízó pedig olyan személy vagy társaság, mely a fent definiált cégtemetők részére céget átruházott.

A cégtemetőkkel szembeni fellépés eszközei

- ellenőrzés lefolytatása
- adóregisztrációs eljárás lefolytatása
- fokozott adóhatósági felügyelet alá vonás
- tag, vezető tisztségviselő eltiltása
- adó megfizetésére kötelező határozat hozatala
- speciális kártérítési per megindítása
- mulasztási bírság határozat hozatala

Az ellenőrzésen kívül, a többi intézkedés elsősorban a 2012. január 1. napját követően eltemetett, illetve a cégtemető által alapított gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatban foganatosítható. Ennek oka, hogy adóregisztrációs eljárás, valamint a fokozott adóhatósági felügyelet szabályai 2012. január 1. napjával kerültek bele az adózás rendjéről szóló törvénybe (Art.). A tag, vezető eltiltására korábban kizárólag az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásban kerülhetett sor, kényszertörlési eljárásban nem, amin csak a Cégtörvény (Ctv.) 2014. március 15-i módosítása változtatott. Mulasztási bírság határozat 2011. december 31. napjáig csak az adózóval, illetve a felszámolóval szemben volt hozható. A 2012. január 1. napját követően megindult végelszámolási eljárásban már a végelszámoló, a 2013. január 1. napját követően közzétett felszámolási és kényszertörlési eljárásban már a (volt) vezető, illetve a volt végelszámoló is mulasztási bírsággal sújtható. Az adó megfizetésére kötelező határozat pedig vagy már meghozatalra került a végrehajtás keretében, vagy mivel már megindult a felszámolás, ezért a mögöttes határozat meghozatalára csak a cég törlését követően kerülhet sor. A vagyoni hányadát rosszhiszeműen átruházó taggal szembeni Csődtörvény szerinti perindításra, illetve a kényszertörlési eljárással kapcsolatos perek megindítására is csak 2012. március 1. napját követő cégtemetések vonatkozásában kerülhet sor, hiszen vagy nem létezett szabályozás, vagy az ezen időpontot megelőző rendelkezések alapján egyszerűen nem lehetett bizonyítani a perindítás feltételeit (pl.: tevékenységet lezáró mérleg hiányában kellett volna a mérleg adatai alapján számított saját tőke összegét meghatározni).

Ellenőrzés lefolytatása

Ennek keretében a cégtemetőt megbízó korábbi tulajdonosok még élő cégeinek ellenőrzésére kerül sor. A vizsgált adózó vállalkozási tevékenységéhez használt eszközeire, készleteire, megrendelőire, a vállalkozás körülményeire, a vállalkozás folytatásának tárgyi, pénzügyi és személyi feltételeinek meglétére vonatkozó adatok beszerzése visszatart-

hatja a tulajdonost az újabb cég cégtemetőnek történő értékesítésétől, amennyiben pedig nem, akkor egy későbbi felszámolási eljárásban, illetve a kényszertörést követően elősegítheti a perindítást, illetve a mögöttes határozat meghozatalát.

Adóregisztrációs eljárás lefolytatása

Az adóregisztrációs eljárás szabálya optimális esetben (amennyiben a fizetéseképtelenségi eljárás megindítására a cégeladást követő fél évben került sor és a cég kielégítetlen tartozása a szükséges mértéket eléri) mind a megbízó, mind a cégtemető újabb cégalapítását meghiúsítja. A Ctv. 2014. március 15. napjától hatályos rendelkezése alapján, ha a NAV a cég adószámáról 1 munkanapon belül nem ad ki értesítést, a cégbíróság a cég cégnyilvántartásba történő bejegyzése iránti kérelem elbírálását az adóhatóság értesítéséig felfüggeszti. Amennyiben az adóhatóság arról értesíti a cégbíróságot, hogy az adóregisztrációs eljárásban a cég adószámának megállapítását megtagadta, a cégbíróság a cég bejegyzési kérelmét elutasítja.

Fokozott adóhatósági felügyelet alá vonás

Amennyiben az adószám megtagadásának törvényi feltételei nem állnak fenn, az adóregisztrációt követő kockázatelemzési eljárás során a megbízók és cégtemetők érdekességébe kerülő társaságokat kiemelten figyeli a NAV, melynek során az adózókat a tevékenységre, foglalkoztatotakra, pénzügyi helyzetre vonatkozó kérdőív (KOCKERD) kitöltésére és benyújtására kötelezi. Az ezt követő ellenőrzés az adózó által visszaküldött kérdőívben feltüntetett adatok valóságtartalmának, hitelességének megállapításra irányul. Ennek eredményétől függően kerülhet sor az adózó fokozott adóhatósági felügyelet alá vonására.

A tag, vezető tisztségviselő eltiltása

A 2014. március 15. napjától hatályos Ctv. rendelkezése szerint a cégbíróság eltiltja azt a személyt, aki a kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben vezető tisztségviselő, korlátlanul felelős tag, illetve korlátolt tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag volt. Amennyiben a cégeladásra a kényszertörés megindítását megelőző évnél korábban kerül sor, akkor a megbízó eltiltása érdekében indokolt lehet a perindítás, határozathozatal, mivel a cég-

bíróság eltiltja azt is, akinek a perben felelősségét a felszámolási vagy kényszertörlési eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésekért, vagy határozatban korlátlan tagi helytállási kötelezettségét megállapították, feltéve, hogy a vele szembeni végrehajtás eredménytelen volt. Az eltiltás hatálya alatt álló vezető tisztségviselőt a cégbíróság automatikus végzéssel törli mindazon cég cégjegyzék adatai közül, ahol mint vezető tisztségviselő szerepel.

Adó megfizetésére kötelező határozat hozatala

Az Art. 35.§ (2) bekezdés f) pontja alapján akár a megbízóval, akár a cégtemetővel szemben hozható a cég adótartozásának megfizetésére kötelező határozat, amennyiben Bt. vagy Kkt. (volt) tagja és az eltemetett cégtől a tartozás nem hajtható be illetve, ha Kft. vagy Rt. (volt) tagja, részvényese feltéve, hogy korlátolt felelősségével visszaélt, a céges vagyonnal sajátjaként rendelkezett.

Speciális kártérítési per megindítása

A Cstv., illetve a Ctv. szerinti speciális kártérítési perek előnye az adómegfizetésére kötelező határozattal szemben, hogy a Kft. tagja, Rt. részvényese esetében sem kell feltétlenül a szándékos vagyonelevonást bizonyítani, elegendő lehet a gondatlan magatartás bizonyítása is, illetve bizonyos mulasztások esetén törvényi vélelem szól a szándékos károkozó magatartás mellett, amit külön már nem kell bizonyítani.

Mulasztási bírság határozat hozatala

Az Art. 2013. január 1-től hatályos szabályai alapján a volt vezető (adott esetben a cégtemetőt megbízó) a felszámolás, kényszertörés közzétételét megelőző jogsértésekért, míg az Art. 2014. január 1-től hatályos rendelkezései alapján a felszámolás, kényszertörés kezdő időpontjában vezető, volt végelszámoló (adott esetben a cégtemető), a kezdő időpontot követően teljesítendő bevallási, beszámoló készítési, iratmegőrzési kötelezettség elmulasztásáért is mulasztási bírsággal sújtható, az egyéb feltételek fennállta esetén.

A cégtemetővel szembeni fellépés eddigi eredményei

A NAV kifejezetten a megbízókkal illetve a cégtemetővel szemben közel száz mögöttes határozatot hozott, illetve pert indított, továbbá több mint 300 db mulasztási bírság határozatot adott ki a végelszámolási, kényszertörlési, fel-

számolási eljárások alatt. A fizetésektelenségi eljárásokkal kapcsolatban 2014. júliusa óta 460 millió Ft mulasztási bírság került előírásra. Az ellenőrzési szakterület 2014. évben 383 db, 2015. első félévében 277 db vizsgálatot végzett a cégtemetőkbe értékesítők és cégtemetők érdekeltségébe kerülő társaságoknál. A befejezett ellenőrzések során 2014-ben összesen 2 milliárd Ft, 2015. első félévében összesen 45,9 millió Ft nettó adókülönböt került megállapításra. Az adóellenőrzéseken felül 2014-ben további 351 db, 2015. első félévében pedig 266 db adatok gyűjtésére és egyes adókötelezettségek ellenőrzésére irányuló ellenőrzés fejeződött be.

Amennyiben a tendencia folytatódik, akkor a korábbi évekhez képest 2015. évben már csak feleannyi céget fognak értékesíteni a cégtemetők részére.

DR. HORVÁTH PÉTER JÁNOS